

Sygnatura akt: XI GC 1338/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Weronika Szymczuk-Dąbkowska

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka akcyjna spółka komandytowa w S.

przeciwko W. F.

o zapłatę

1. Oddała powództwo;
2. Zasądza od powoda (...) spółka akcyjna spółka komandytowa w S. na rzecz pozwanego W. F. kwotę 1.217 (jeden tysiąc dwieście siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 1338/15

Sprawa rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 lutego 2015 roku powód (...) spółka akcyjna spółka komandytowo – akcyjna w S. wniosła przeciwko W. F. o zapłatę kwoty 9.505,60 złotych z odsetkami ustawowymi od kwoty 2.034,33 od dnia 8 sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty, 7.137,69 zł od dnia 19 października 2014 r. do dnia zapłaty. Zażądano również zapłaty od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że strony łączyły stosunki handlowe, pozwany był nabywcą usług transportowych. Powódka wskazała, iż jedna z przesyłek nie została przyjęta przez odbiorcę, w związku z czym została przywieziona na z powrotem na miejsce rozładunku. Wyjaśniła, iż obciążyła pozwanego kosztami przewozu powrotnego. Dodała, iż obciążyła pozwanego kosztami powstałymi ze względu na niemożność realizacji innego zlecenia.

Nakazem zapłaty z dnia 28 kwietnia 2015 roku (karta 44) zasądzono od pozwanego na rzecz powódki dochodzoną kwotę.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (karta 51) z dnia 21 maja 2015 roku pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. Podniósł zarzut przedawnienia oraz zarzut braku legitymacji czynnej.

W uzasadnieniu wskazano, iż nadawcą towaru był GS E. a przewoźnikiem była firma (...) sp. z o.o. w B., a pozwany nigdy nie zlecał transportu na trasie S. – G. ani też na trasie powrotnej. Dodał, że w dokumencie CMR

jako nadawcę wskazano pozwanego tylko i wyłącznie dla celów rozliczenia zerowej stawki VAT, przy dostawach wewnątrzspółnotowych. Podkreślił, że przyjęcie transportu nie stanowiło obowiązku pozwanego. Zakwestionował swoją odpowiedzialność z tytułu zapłaty noty księgowej.

Powódka pismem z dnia 23 grudnia 2015 r. podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie, a nadto wskazała, iż zarzut przedawnienia jest całkowicie bezzasadny. Podkreśliła, iż (...) sp. z o.o. była dalszym przewoźnikiem – podwykonawcą powódki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. F. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...) w zakresie produkcji i sprzedaży pelletu.

W. F. nie prowadzi sprzedaży towaru z transportem, a towar sprzedaje tylko na zakładzie. Kontrahenci W. F. organizują transport zamówionych towarów we własnym zakresie.

W. F. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej sprzedał między innymi firmie (...) sztuki 1-tonowych opakowań (...) z P..

Dowód:

- zeznania pozwanego W. F., k. 148 – 149

W dniu 7 lutego 2014 r. (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w S. wystawiła dokument zlecenia spedycyjnego nr (...), zgodnie z którym zlecił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. transport frachtu na trasie z S. – D. do F. I., Via R., Zona Industriale di S. A., G. (we W.).

Dowód:

- zlecenia spedycyjne, k. 105 – 108.

W dniu 12 lutego 2014 r. wystawiono list przewozowy CMR. W treści listu przewozowego jako odbiorcę towaru i miejsce przeznaczenia wskazano „GF E. (...)V” (...) R., W. (...) U. C..097, natomiast jako przewoźnika wskazano: (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w B.”.

Na liście przewozowym CMR z dnia 12 lutego 2014 r. znajduje się pieczęć Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowo-Handlowego (...) oraz podpis przedstawiciela przedsiębiorstwa. W. F. opatrzył dokument CMR pieczęcią firmy w celu uzyskania stawki podatku VAT w wysokości 0%.

Dowód:

- list przewozowy CMR, k. 15.

W dniu 17 lutego 2014 r. (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w S. wystawiła dokument zlecenia spedycyjnego nr (...), zgodnie z którym zlecił (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. transport frachtu na trasie z F. I., Via R., Zona Industriale di S. A., G. (we W.) do S. (D.).

Dowód:

- zlecenia spedycyjne, k. 105 – 108.

Spółka (...) wykonała usługę przewozu towaru na trasie D. – G. (Włochy) w dniach 12 – 14 lutego 2014 r. towaru w postaci 24 worków (...) drzewnego oraz 17 sztuk B. B..

Odbiorca odmówił przyjęcia jednego z typów przewożonych przesyłek (pelletu drewnianego) na miejscu rozładunku.

Spółka (przewoźnik) przywiozła nieodebrany towar z powrotem na miejsce załadunku w D.. W dniu 18 lutego 2014 r. dokonano zwrotu i rozładunku w siedzibie przedsiębiorstwa (...) sztuk 1-tonowych (...) z P. (łącznie 17 ton).

Dowód:

- list przewozowy CMR, k. 15,
- korespondencja e-mail, k. 16 – 18,
- zeznania pozwanego W. F., k. 148 – 149.

W wiadomości e-mail z 17 lutego 2014 roku pracownica (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w S. poinformowała K. N. i D. L., że auto z wadliwym towarem wraca do Polski, zaś koszt transportu wynosi 1.400 €.

Dowód:

- korespondencja e-mail, k. 17.

W korespondencji z K. N. w dniu 19 marca 2014 r. D. L. wskazał, iż jego firma otrzymała od firmy (...) fakturę za transport.

K. N. poinformował, iż dołączony rachunek zapłaci firma (...) jako usługę dla firmy holenderskiej.

Firma (...) odmówiła zapłaty faktury wystawionej z tytułu transportu zwrotnego towaru z W..

Dowód:

- korespondencja e-mail, k. 18, 20 – 22.

(...) spółka akcyjna w B. wystawiła na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. notę obciążeniową na kwotę 2.045,85 zł tytułem kary umownej.

Dowód:

- nota księgowa, k. 23.

W dniu 28 kwietnia 2014 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wystawiła wobec (...) spółka akcyjna spółki komandytowo – akcyjnej w S. notę obciążeniową nr 01/04/2014/MA w wysokości 2.045,85 zł tytułem kary „za niepodjęcie ładunku do innej spedycji”.

Dowód:

- nota obciążeniowa, k. 24.

W dniu 31 lipca 2014 r. (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w S. wystawiła wobec W. F. notę obciążeniową nr (...) na kwotę 2.034,33 zł z tytułu kosztów kary umownej naliczonej ze względu na niewykonanie zlecenia, płatną do dnia 7 sierpnia 2014 r.

Dowód:

- nota obciążeniowa, k. 25.

W. F. odmówił zapłaty kwoty wynikającej z noty obciążeniowej nr (...).

Dowód:

- pismo z 08.08.2014 r., k. 26 – 27.

W dniu 15 października 2014 r. (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w S. wystawiła wobec W. F. fakturę VAT nr (...) tytułem usługi spedycyjnej na trasie G. – S. – D. na kwotę 7.137,69 zł, płatną do dnia 18 października 2014 r.

Dowód:

- faktura VAT, k. 28.

Pismami z dnia 16 października 2014 r. oraz z dnia 4 listopada 2014 r. (...) spółka akcyjna spółka komandytowo-akcyjna w S. podtrzymała żądanie zapłaty wobec W. F. i wezwała go do zapłaty kwoty 7.137,69 zł.

Dowód:

- pismo z 16.10.2014 r., k. 29 -33,

- wezwanie do zapłaty z 4.11.2014 r., k. 34.

Pismem z dnia 6 listopada 2014 r. pełnomocnik W. F. zakwestionował żądania i twierdzenia (...) spółka akcyjna spółki komandytowo-akcyjnej w S. oraz odmówił zapłaty żądanych przez nią kwot.

Dowód:

- pismo z dnia 6.11.2014 r., k. 38 – 40,

- zeznania pozwanego W. F., k. 148 – 149.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka domaga się od pozwanego zapłaty w związku z realizacją umowy przewozu międzynarodowego. Za podstawę prawną orzekania w niniejszej sprawie należało przyjąć konwencję o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238 - dalej konwencja CMR). Zgodnie z art. 1 konwencji CMR stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. W związku z tym przepisy konwencji CMR znajdują zastosowanie do łączącego strony stosunku prawnego i mają pierwszeństwo przed przepisami prawa krajowego. Jednakże należy podkreślić, iż co do kwestii nieuregulowanych w konwencji stosuje się przepisy ustawy polskiej regulującej umowę przewozu, którymi są kodeks cywilny oraz ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1173). Sama ustawa prawo przewozowe stanowi w art. 1 ust. 3, iż jej przepisy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Wreszcie w zakresie nieuregulowanym w ww. aktach prawnych znajdują zastosowanie kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu (art. 775 k.c.). Zgodnie zaś z art. 774 k.c. Przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Powódka wskazała, iż z uwagi na nieodebranie dostarczanego towaru, zmuszona była do jego przewiezienia z powrotem do siedziby pozwanego i z tego tytułu obciążyła pozwanego kosztami przewozu (7.137,69 zł). Jednocześnie domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 2.034,33 zł ze względu na, jak twierdziła powodowa spółka, obciążenie jej karą umowną z winy pozwanego.

Strona pozwana kwestionowała w zasadzie niemal wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności sprawy. Pozwany zakwestionował istnienie umowy przewozu łączącej go z powódką oraz istnienie legitymacji czynnej po stronie powodowej. Zaprzeczył jakoby istnienie roszczenia zostało wykazane. Nadto, pozwany zgłosił zarzut przedawnienia.

W spornym zakresie Sąd w całości oparł się na dokumentach przedłożonych przez strony oraz zeznaniach świadka i pozwanego.

Świadek E. K. potwierdziła, iż zamawiającym towar od pozwanego była spółka (...), zaś towar miał zostać wysłany na adres w R.. Potwierdziła także, że część towaru została przywieziona z powrotem i pozostawiona w siedzibie pozwanego.

Z zeznań pozwanego W. F. wynika natomiast, iż pozwany nie zawierał z powódką ani z żadnym innym podmiotem umowy przewozu. Sprecyzował, iż nigdy nie sprzedaje towaru z transportem, a towar sprzedaje tylko na zakładzie. Według zeznań pozwanego, firmy kupujące od niego muszą sobie załatwić transport we własnym zakresie. Nadto, pozwany wyjaśnił, iż pieczęć jego firmy jest wbijana do dokumentu CMR tylko po to aby odzyskać podatek VAT. Pozwany dodał także, iż nie wydawał polecenia, aby towar został mu zwrócony.

Sąd uznał powyższe zeznania za w pełni wiarygodne, jako że były wewnętrznymi spójne, korespondowały ze sobą wzajemnie oraz znajdowały potwierdzenie w pozostałej części materiału dowodowego. Tym bardziej, że poza jednym dokumentem (dokument CMR karta 15) nie ma w aktach sprawy żadnych dokumentów na okoliczność treści umowy przewozu. Oczywistym dla sądu jest fakt, że to nie dokument CMR rozpoczyna negocjacje związane z umową przewozu. Jasnym i oczywistym jest, że strony negocjują warunki przewozu czy to za pomocą tak zwanej giełdy przewozowej czy też za pomocą wiadomości e-mail. Nie przedłożono jednak żadnych dokumentów na okoliczność legitymacji biernej pozwanego a zatem na okoliczność zawarcia z tym podmiotem umowy przewozu, poza dokumentem CMR (karta 15).

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż niezasadny okazał się zarzut przedawnienia roszczenia. Przewóz w niniejszej sprawie odbywał się na trasie S. – G. (Włochy) – S., był to zatem transport międzynarodowy, regulowany przez przepisy Konwencji CMR. Zgodnie z art. 32 ust. 1 lit. c Konwencji Roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu. Skoro jako datę przystąpienia do realizacji umowy wskazano datę 7 lutego 2014 r., to roszczenie powódki, przedawniłoby się zatem z upływem dnia 7 maja 2015 r.

W dalszej kolejności należało przejść do merytorycznej oceny zasadności roszczenia. W ocenie sądu, powódka nie wykazała podstaw roszczenia, w szczególności nie wykazała, iż pozwany zlecił jej dokonanie przewozu, ani też, że strony umówiły się do ceny zlecenia. Z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wynika natomiast, iż odbiorcą, a zarazem zlecającym usługę spedycyjną była firma (...)V. R., która u pozwanego zakupiła towar. Przy tym, co wynika z korespondencji e-mail, powódka w sposób jednostronny ustaliła koszt transportu na kwotę 1400 €. Jednocześnie Sąd ustalił, iż przewóz dokonywany był przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością na zlecenie powódki.

Stwierdzić należy przy tym, iż w świetle art. 4 i 9 ust. 1 Konwencji CMR, osoba nie będąca stroną umowy przewozu nie może być uznana za nadawcę przesyłki tylko z tej przyczyny, że została wskazana jako nadawca w liście przewozowym (por. wyrok SN z dnia 3 września 2003 r., II CKN 415/01). W związku z tym, jak już wyżej wskazano, Sąd uwzględnił twierdzenia strony pozwanej co do znaczenia pieczęci W. F. na liście przewozowym. Strona pozwana jako uzasadnienie wskazywała pośrednio na Art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 ze zm.), który ustala 0% stawkę podatku VAT przy wewnątrzwspólnotowej dostawie towarów. Podatnik powinien posiadać w swojej dokumentacji dowody, że towary będące przedmiotem wewnątrzwspólnotowej dostawy zostały wywiezione z terytorium kraju i dostarczone do nabywcy na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium kraju (art. 42. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług), zaś za dowód taki uznaje się między innymi dokumenty przewozowe otrzymane od przewoźnika (spedytora) odpowiedzialnego za wywóz towarów z terytorium kraju, z których jednoznacznie wynika, że towary zostały dostarczone do miejsca ich przeznaczenia na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium kraju - w przypadku gdy przewóz towarów jest zlecany

przewoźnikowi (spedytorowi). Stąd, za w pełni uzasadnioną należy uznać tezę, zgodnie z którą pozwany mógł umieścić swoje dane na liście przewozowym CMR, nie będąc jednocześnie zleceniodawcą umowy przewozu. Tym bardziej, że powódka nie przedłożyła żadnych dalszych dokumentów wskazujących na istnienie stosunku zobowiązaniowego łączącego ją z pozwanym, pozwany twierdzeniom strony powodowej zaprzeczył, a z kolei treść korespondencji e-mail przedłożonej przez powódkę wskazuje, że z żądaniem zapłaty zwróciła się również do GF E. (...)V. R. – nabywcy przedmiotowych towarów.

Konwencja CMR nie zawiera wprawdzie definicji pojęcia nadawcy, jednak nie ulega wątpliwości, że nadawca jest kontrahentem przewoźnika, czyli drugą - obok przewoźnika - stroną umowy przewozu towarów. Nie musi być on przy tym właścicielem czy samoistnym posiadaczem nadawanej przesyłki; wystarczy, że ma w stosunku do niej określony tytuł prawny. Przy zawieraniu umowy przewozu właściciel przewożonego towaru może skorzystać z pomocy innych podmiotów. Jeżeli właściciel posługuje się spedytorem, który - zawierając umowę przewozu - występuje wobec przewoźnika we własnym imieniu, kontrahentem przewoźnika, a tym samym stroną umowy przewozu, jest spedytor. W takiej sytuacji spedytor staje się podmiotem praw i obowiązków wynikających z umowy przewozu, przez co uzyskuje status nadawcy.

Jednocześnie, nawet gdyby uznać, iż pozwany był stroną umowy przewozu zawartej ze (...) Logistyka spółką akcyjną spółką komandytowo-akcyjną, roszczenie powódki nie zasługiwałoby na uwzględnienie, a to z uwagi na dyspozycję art. 15 ust. 1 Konwencji (...), zgodnie z którym „Jeżeli po przybyciu towaru do miejsca przeznaczenia okażą się przeszkody w jego wydaniu, przewoźnik powinien zażądać instrukcji od nadawcy. Jeżeli odbiorca odmawia przyjęcia towaru, nadawca ma prawo rozporządzać nim bez obowiązku przedstawienia pierwszego egzemplarza listu przewozowego”. Jeżeli przyjąć, iż nadawcą rzeczywiście był pozwany, to przewoźnik (powódka) przed podjęciem decyzji zobowiązany był do zwrócenia się do nadawcy (pозwanego) z żądaniem udzielenia instrukcji. Przewoźnik powinien wystąpić z takim żądaniem w odpowiednim czasie oraz przekazać nadawcy informacje, które pozwolą mu na wydanie odpowiednich instrukcji. Zauważyć należy, iż w treści przepisu zawarto sformułowanie „żądanie udzielenia instrukcji”. Nie może być uznane dochowanie powyższej formy złożenie pozwanemu jednostronnego oświadczenia o powrocie transportu i o koszcie tej czynności.

Uznać należało zatem, iż powódce nie przysługiwało roszczenie o zapłatę kwoty 7.137,69 zł jako równowartości kwoty 1.400 € tytułem wykonanej usługi przewozu.

Odnosząc się do kwestii zasadności obciążenia pozwanego kwotą wynikającą z noty obciążeniowej, wskazać należy, że roszczenie w tym zakresie również nie zasługiwało na uwzględnienie. Na dowód istnienia pierwotnego zobowiązania powódka przedstawiła jedynie dokument – notę księgową obciążeniową nr (...) opiewającą na kwotę 2.045,85 zł. Sąd opierając się wyłącznie na wymienionym dokumencie i nie dysponując umową główną zawartą ze spółką (...), nie był władny zweryfikować istnienia stosunku zobowiązaniowego łączącego powódkę ze spółką (...), ani tym bardziej prawidłowości obliczenia kary umownej. Co więcej, niemożliwe było ustalenie chociażby czy powódka uiściła kwotę kary umownej, ani też czy w ogóle przyjęła ona swoją odpowiedzialność za rzekomo powstałą szkodę. Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej, sformułowanej w art. 415 k.c. należą bowiem: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Powódka okoliczności tych nie wykazała. Marginalnie jeszcze wskazać należy, że dodatkowe wątpliwości sądu budzi fakt, iż kwota, którą obciążona została powódka przez (...) spółkę akcyjną (2.045,85 zł) nie jest tożsama z kwotą dochodzoną pozwem (2.034,33 zł).

Żądanie zapłaty jawiło się w świetle przedstawionych wyżej dowodów jako niezasadne.

Z uwagi na powyższe powództwo podlegało oddaleniu.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje podstawę prawną w art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Pozwany poniósł koszty w postaci wynagrodzenia pełnomocnika – 1200 zł, zgodnie z § 6 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348)
a także koszt opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...) M. Z.;
3. (...)
4. (...)